

KIZ ÖĞRENCİ DRAM -1

OYUNUN ADI	JAN DARK
OYUNUN YAZARI	BERNARD SHAW
ÇEVİREN	SEVGİ SANLI
KARAKTER	JAN DARK

Verin o yazıyı bana. (Masadaki kâğıdı kaparak parça parça eder.) Haydi varın, yakın ateşinizi şimdi. Fare gibi deliğe tıklı mam ben. İçimdeki sesler, bunların güzel sözlerine, merhametlerine güvenilmez, onlar ahmak demişlerdi, haklıymışlar. Söz verdiniz hayatımı bağışlayacağınız. Demek yalanmış. Peki, yaşamak nedir sizce? Bir köşede donup öylece taş kesilmemek mi sadece? Ne eklemek ne su gamdır, kederdir benim için. Ama gök kubbenin şavkından, o güzelim kırların çayırlarından, çimeninden yoksun bırakmak beni... Dağda bayırda askerlerle at koşturmayayım diye ayağıma pranga vurmam ve bana havasız, nemli karanlığı koklatmak... Sizin bu kötülüğünüz, sizin bu sersemliğiniz yüzünden içimi Tanrı sevgisiyle dolduracak her şeyin alınması elimden, bütün bunlar cehennem ateşinden beter değil midir? Savaş atımdan vazgeçebilirim. Etekle dolaşsam da olur. Sancaklar, borazanlar, askerler yanı başımdan geçip giderken öbür kadınlar gibi geride bırakılmayı da nefsim'e yedirebilirim. Yeter ki rüzgârda ağaçların hışırtısını, güneşte öten çayır kuşunu, köyümün sağlıklı ayazında meleyen kuzuları işitebileyim. Bunlar olmadan yaşayamam ben. Almaya kalktınız bunları benden. Oysa bana yol gösteren Tanrı'mdır. Onun hikmetine hiç kimsenin aklı ermez. Şu güzelim dünyayı yaratan yüce kudret. Senin ermişlerine bütün dünya kucak açmayı öğrenecek. Öğrenecek ulu Tanrım, elbet öğrenecek... Son sözüm bu işte.

KIZ ÖĞRENCİ DRAM -2

OYUNUN ADI	SACİDE
OYUNUN YAZARI	ÜLKER KÖKSAL
KARAKTER	SACİDE

İlk hatırladığım şey, çirkinliğim. Çirkinliğimi hep saklamak zorunda kaldım. Çirkinliğimi babamın gözlerinden anlıyordum. On üç yaşındaydım. Bir düğüne gitmiştik. Yüzükler takıldı. Eğlenceler filan. Hiç unutmam, komşumuz olan bir bey vardı. Bütün çocukları mikrofon'a çağırıyordu. Kimi şarkı söylüyor, kimi şiir okuyordu. Elbisem çok kötü idi. Üstelik cepleri sökü k bir hırka vardı üstümde. Hırkayı sımsıkı tutuyordum üzerimde, çıkaramıyordum. Bir yandan beni de mikrofon'a çağırı nlar istiyor, öte yandan da korkuyordum. Ezberimde uzun bir şiir vardı. Şiiri okuyup babamı şaşırtmak istiyordum. Sevmediği, beğenmediği kızımı görsün istiyordum. Sonunda beni de çağır dılar mikrofon'a. Önce iyi başladım şiire. Sonra babamı gördüm. Bana gözlerini dikmiş, hayal kırıklığıyla bakıyordu. Göz göze gelince utanarak gözlerini kaçırdı. İşte o anda şaşırdım. Ellerimi, hırkamın yırtık ceplerini nereye koyacağımı, nereye saklayacağımı şaşırdım. Atlaya atlaya zar zor bitirdim şiiri. Kimsenin yüzüne bakamıyordum. Sadece ağlamak istiyordum. Herkesten uzak bir yerde ağlamak. (Birden yeni bir oyuna girer.) Beni de babam şımartırdı hep. Koskoca kızdım. Babacığım... Ne çok severdi beni. (Bir süre sonra ağlamak isteği oyun gücünü yener, artık oynayamayacak kadar acıdır.) Babam benden utanmasaydı da sevseydi beni...

KIZ ÖĞRENCİ KOMEDİ-1

OYUNUN ADI	SEVGİLİ DOKTOR
OYUNUN YAZARI	ANTON ÇEHOV
ÇEVİREN	SEVGİ SANLI

KARAKTER	NINA
<p>(...) Efendim? (...) Nina. (...) Evet efendim. Yo, hayır efendim... Nina Mikhailova Zerekhnyaya. (...) Benim yaşım mı? (...) <i>(Düşünür.)</i> Kaç yaşında birini arıyordunuz? (...) İstedığınız yaşa girebilirim. On altı, otuz... Okulda yetmiş sekiz yaşında romatizmalı bir kadını oynamıştım. Herkes oyunun çok inandırıcı olduğunu söylemişti. (...) Yirmi iki efendim. (...) Fena hâlde nezleyim efendim. Beni daha yaşlı gösteriyor. Geçen yıl grip olmuşum. Doktor, beni otuz dokuz yaşında sandı. <i>(Güler ve alnını siler)</i> (...) Evet, efendim, otuz dokuz derece. (...) Hayır, olmaz efendim. Çok rica ederim. Bu sınava girebilmek için tam altı ay bekledim. Altı aylık bekleme listesine girebilmek için de üç ay beklemiştim, zaten. Beni bu listenin sonuna koyarlarsa, bir altı ay daha beklemem gerekecek. O zaman da yirmi üç yaşında olacağım, yirmi iki yaşına dönmem güçleşecek. Lütfen, izin veriniz. <i>(Alnını yoklar.)</i> Kendimi çok daha iyi hissediyorum. Sanırım ateşim otuz yediye düştü. (...) Buraya dört günlük yoldan geldim. Beni bir kerecik olsun dinlemeyecek misiniz? (...) Yazdığınız hemen her şeyi okudum... Çerdyakov vardı? Hah, Aksırık... Hani amirinin tepesine hapsiran adam. <i>(Kahkaha)</i> Hem komik <i>(Güler.)</i> hem de hüznüydü. Günlerce ağladım. Acıklı bir biçimde gülünçtü. (...) Baş üstüne efendim. <i>(Boğazını temizler, tam başlayacağı sırada)</i> Tam altı ay bekledim efendim. Ta Odesa'dan yürüyerek geldim. (...) Evet, efendim. (...) Maşa söze şöyle başlar: Şu müziğe kulak verin. Bakın, bizi terk ediyorlar. Ama yaşamak gerek... Yaşamak gerek... İrina şöyle der: Bir gün gelecek, herkes bütün bunların nedenini bilecek. <i>(büyük bir duyarlılık ve şefkatle)</i> Böylesine acı çekmek neden? Bir gün gelecek, bütün sırlar birer birer çözülecek. Ama şimdi yaşamalıyız... Çalışmalıyız. Bizi çalışmak kurtarır ancak. Az sonra kış bastırıp her şeyi karla örtecek ve ben çalışacağım, çalışacağım, çalışacağım! "Devam edeyim mi?" <i>(Durur.)</i> Teşekkür ederim, efendim. Sizden istediğim sadece bu kadardı. Beni çok mutlu ettiniz... Siz de mutlu olun inşallah efendim. <i>(Sahnedan uzaklaşır. Sahne boştur.)</i></p>	

KIZ ÖĞRENCİ KOMEDİ-2

OYUNUN ADI	HASTALIK HASTASI
OYUNUN YAZARI	MOLIERE
ÇEVİREN	LÜTFİ AY
KARAKTER	TOINETTE
<p>Efendim, ben gezginci doktorum, kentten kente, ilden ile, ülkeden ülkeye gider, şanıma layık parlak konular, hekimlikte keşfettiğim o büyük ve güzel sırları denemek fırsatını bana verebilecek, durumlarıyla ilgilenmeye değer hastalar ararım. O bir sürü basit hastalıklarla, romatizma ve nezle gibi ıvır zıvırla, hafif sıtma nöbetleriyle, dalak ve karaciğer bozukluklarıyla, baş ağrılarıyla oyalanmaya tenezzül etmem. Önemli hastalıklar isterim ben: Sayıklama nöbetleri içinde dinmeyen ateşler, güzel vebalar, su toplamasından şişmiş karımlar, göğüs iltihaplarıyla karışık en alasından zatülcenpler; işte bunlara bayılırım, çünkü böyle hastalıkları yere sererim ben. Ah, efendim, keşke bütün bu saydığım hastalıklara tutulmuş olsaydınız, bütün hekimler sizi bırakıp gitmiş olsalardı, o ümitsizlik içinde can çekişirken bulsaydım sizi de ilaçlarımın ne kadar etkili olduğunu, size hizmet etmeye can attığımı görseydiniz... Nabzınızı verin bana. Hadi doğru dürüst at bakalım. Yoo! Ben seni hâle yola koymasını bilirim. Vay! Bu ne küstah nabız böyle: Anlaşıldı, sen daha beni tanımıyorsun.</p>	

ERKEK ÖĞRENCİ DRAM-1

OYUNUN ADI	MAVİYDİ BİSİKLETİM
OYUNUN YAZARI	DİNÇER SÜMER
KARAKTER	ADAM

Maviydi bisikletim, maviydi bisikletim. Alman malıydı. Hey yavrum hey, kuşlar gibi uçardı. Elden düşme değil, acenteden almıştık. Hisarönü'nden dönerken eve deliler gibi sevinçliydim.

-Aslan babam dedim, güzel babam sağ ol!

-Sen asıl kardeşine teşekkür et, diye gülmüştü babam. O getirdi bunu sana. Kardeşim doğdu diye Devlet Demir Yolları'nın verdiği yüz elli lira ikramiyeye yirmi lira da babam eklemiş, tam yüz yetmiş lira saymıştık, mavi bisikletime. Ama annemin de hakkını yememeliyim.

-Ne yapalım be Şükrü Bey, alıver bari çok istiyor baksana, demişti.

-Yahu kadın, bin tane borç harç.

-İdare ederiz be adamcığım. Bak sınıfını da geçti takıntısız.

Şeker annem benim, canım annem, yorgun annem. Bizim sokakta bisikleti olan tek çocuk bendim. Ah, Nurhayat'ı bir gezdirebilseydim. Orta üçe geçtiğim yaz Nurhayat'ı sevdiğimi anladım ve günü geldiğinde onunla evlenmeyi kesin olarak kafama koymuştum. Onu bir törende görmüştüm. Ana baba günüydü ortalık. Bando mızıka çalıyor, zeybekler oynanıyordu.

-Ya ya ya, şa şa şa, ya ya ya, şa şa şa.

Nasıl olduysa birdenbire kadının biri Coşkun'a:

-Seni pislik seni! Seni uçtum akıllı! Benim kızıma bulaşmak ha...

Kimseye bulaşmamıştı Coşkun, bulaşsaydı bilirdim, görürdüm.

-Teyzeciğim, vallahi de, billahi de... İki gözüm önüme aksın ki. Kadın tümünden bas bas bağırıyordu. -

Poliis, poliiis!

Kadının iki gözü iki çeşme kız tıpkı "Dudaktan Kalbe" filmindeki kıza benziyordu. Neyse, araya girenler oldu, kadının şamatası davul zurna gürültüsüne karıştı, kalabalığa dalıp sıvıştı. Hıncından ağlayacak gibiydi Coşkun: -Bir günahım olsa yanmam, diyordu. Vallahi yanmam. Ben de o kıza göstermezsem gününü.

-Hooop dedim. Yavaş gel!

-Anlamadım, dedi. Bir şey söylemedim. Fuar'a doğru yürüdük. O yıllarda herkes, en çok da Hidayet teyzem, beni hani şu "Dudaktan Kalbe" filmi var ya, işte o filmin başrolünü oynayan artist delikanlıya benzetiyordu.

ERKEK ÖĞRENCİ DRAM-2

OYUNUN AD	HAMLET
OYUNUN YAZARI	WILLIAM SHAKESPEARE
ÇEVİREN	SABAHATTİN EYUBOĞLU
KARAKTER	HAMLET

Verdiğim parçayı, ne olur, dediğim gibi, rahat, özentisiz söyle. Çünkü birçok oyuncu gibi söz parlatmaya kalkacaksan, mısralarımı şehrin tellalına okuturum daha iyi. Elini kolunu da havalara savurma öyle; ölçüsünde, tadında bırak her şeyi. Duyduğun coşkunluk bir sel, bir fırtına, bir kasırga gibi de olsa onu dindirecek bir hava bulmalı, buldurmalısın. Doğrusu, yürekler acısı geliyor bana gürbüz bir delikanlının bir acıyı yüreğini paralarca bağırıp halkın kulaklarını yırtması. Termagant'ın kendisinden daha yaygaracı hâllere düşme, rica ederim.

Fazla durgun da olma; aklını kullanıp ölçüyü bul. Yaptığın söylediğini tutsun, söylediğin yaptığını. En başta gözeteceğimiz şey, yaradılışa, tabiata aykırı olmamak. Doğduğu gün de, bugün de tiyatronun asıl amacı nedir? Dünyaya bir ayna tutmak, iyilerin iyiliklerini, kötülerin kötülüklerini göstermek, çağımızı ortaya koymak. Gerçeği büyütmek ya da küçültmekle bilgisizleri güldürebilirsiniz ama bu, bilenleri üzer; oysa bir tek bilgili dost, bilgisiz bütün bir kalabalıktan daha önemli olmalı sizin için.

Ah, ben öyle oyuncular gördüm ki sahnede öyle beğenilen, alkışlanan oyuncular gördüm ki neyse günaha girmeyeyim. Öylesine şişirme, uydurma hâllere giriyorlardı ki aah ah.

Sakın söyleyeceklerinden fazlasını söyletmeyin soytarılarınıza. Öylelerini gördüm ki kendi başlarına gülmeye ve seyircilerin en anlayışsızlarını güldürmeye kalkıyorlar. Hem de oyunun en can alıcı yerinde. Kötü bir şey bu; acıklı bir budalalık bu yoldan tutunmaya çalışmak. Haydi, gidin hazırlanın.

ERKEK ÖĞRENCİ KOMEDİ -1

OYUNUN ADI	YALANCI
OYUNUN YAZARI	CARLO GOLDONİ
ÇEVİREN	YILMAZ GRUDA

KARAKTER	PANTALONE
<p>Aferin sana. Bana martaval yutturmaya kalktın, öyle mi? Kalk ayağa, yalancı düzenbaz seni. Napoli' nin okulu sana öğretme öğretme bunu mu öğretti? Daha Venedik' e geldiğin gün babanı görmeden, tanımadığın bilmediğin kızlara takılıyor, onları üzüyorsun. Önüne gelene kendini Napolili Don Astrubale diye tanıtır kendine milyoner süsü veriyorsun. Daha neler de neler... Yok, prens torunu imiş efendim, asilzade torunu imiş. Bir kral olmadığın eksik. Binlerce yalan uydurarak binlerce kızı kandırıyorsun. Ya bana attığın yalanlar? Seni bunca sene hasretle bekleyen ihtiyar babana attığın martavallara ne demeli? Niçin, evlenmediğin hâlde “Evlendim.” dedin? Bana yok yere hayalî bir gelin, bir torun için gözyaşı döktüdü. Bir ihtiyarı en hassas yerinden yakaladın. Niçin, neden uyduruyorsun bu yalanları kuzum? Uygur bir insan, ailesinin soyluluğu ile değil, kendi yaptığı işlerle yükselir. Bir tüccar saygınlığını, doğruluğu ile kazanır. Bir kez adın çıkıp güvensizlik kazandı mı, doğru dahi söyleyen artık kimse sana inanmaz; herkes güven duymadan bakar yüzüne. Bu hareketinle Bisognosi ailesinin adını da kirletmiş, onurunu ayaklar altına almış oldun. Yazıklar olsun sana. Gerçekten pişman olduğununu bilsem “Zarar yok, unutulur.” diyeceğim. Ama korkarım sen yaradılıştan yalancısın, ileride daha da beter olacaksın. Demek sen Napolili biri ile evlenmedin? Hatta bir karın yok ve hatta hiçbir kadına karşı ilgin alakan da yok... Bak, iyice düşün, öyle söyle!</p>	

ERKEK ÖĞRENCİ KOMEDİ-2

OYUNUN ADI	BİR EVLENME TEKLİFİ
OYUNUN YAZARI	ANTON ÇEHOV
ÇEVİREN	TARIK LEVENDOĞLU
KARAKTER	LOMOF
<p>Sadece sizi görmeye geldim aziz Stepan Stepanoviç. Şey... Yani... Onun gibi bir şey. Buraya, azizim Stepan Stepanoviç, sizi, bir rica için rahatsız etmeye geldim. Şey... Evet. Özür dilerim, her şeyi dolaştırıyorum birbirine. Bir bardak su lütfeder misiniz Stepan Stepanoviç? (İçer.) Affedersiniz Stepan Azizimoviç. Ah, hayır her şeyi karıştırıyorum, gördüğünüz üzere. Sözün kısası, bana yardım edebilecek tek insan sizsiniz. Bir dakika. Yani şimdi. Derhal. Gerçek şu ki ben buraya elini istemeye geldim. Yani kızınız Natalya Stepanovna' nın. Ben, ben onunla evlenmek istiyorum. Azizimoviç, aman şey, kabul eder mi dersiniz? Natalya Stepanovna' yı çağıracaksınız... Ben şurada bekleyeyim o vakit... (Kız gelir.) Nasılsınız, aziz Natalya Stepanovna? Şey... Sizin için muhtemelen bir sürpriz olacak ve belki de kızacaksınız, fakat... Kısaca anlatmaya çalışacağım. Lomoflar ve Çubukoflar daima birbirlerine dosttular. Hatta biliyorsunuz, tarlalarımız yan yanadır. Hatta benim Öküz Çayırı... Oh, hayır aziz Natalya Stepanovna, orası benimdir, bizimdir. Bu gerçeği vasiyetnamede görebilirsiniz aziz Natalya Stepanovna. Herkes de bilir ki benimdir. Öküz Çayırı, benimdir! Natalya Stepanovna ben çayırı istemiyorum. Eğer istiyorsanız orasını size verebilirim. Beni zorba mı sanıyorsunuz? Buraya bakın aziz bayan, ben şimdiye kadar kimsenin toprağını zorla almadım. (Gidip çabucak su içer.) Öküz Çayırı benimdir! (Kalbini tutar.) Anlıyor musunuz, benim! Eğer kalbim böylesine çarpmasaydı, sizinle böyle yumuşacık, efendi efendi konuşmazdım. (Bağırır.) Öküz Çayırı benimdir! Benim! Benim!</p>	